

Werkplan Kunstfactor 2010

Kennis in Kunst, jaargang 2
Utrecht, oktober 2009

KUNSTFACTOR
SECTORINSTITUUT
AMATEURKUNST

Kromme Nieuwegracht 66
Postbus 452
3500 AL Utrecht
T +31 (0)30 711 51 00
www.kunstfactor.nl
info@kunstfactor.nl

KvK nr. 41266072
Rabobank 13.51.56.661

Missie

*Kunstfactor inspireert en promoot de amateurkunst en
vertegenwoordigt deze op nationaal en internationaal niveau.
Door te stimuleren dat veel mensen actief kunst beoefenen, leveren
we een bijdrage aan een creatieve en harmonieuze samenleving*

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Positie Kunstfactor	5
Besteltaken en focus	5
Samenwerking	5
Doelgroepen	6
Brandpunt van amateurkunst	6
Activiteiten	7
1. Nationale en internationale promotie	7
Amateurkunst aan de basis	7
Senioren en mensen met een beperking	8
Culturele diversiteit	8
Internationaal	9
2. Educatie, informatie en reflectie	9
Informatie en advies	10
Beschikbaarheid artistiek kader	10
Artistieke en inhoudelijke ontwikkeling	11
Verbinden amateurkunst en onderwijs	11
Innovatie kunsteducatie	12
3. Ontsluiten en waarderen erfgoed	12
Amateurkunst van 1890 - 1950	13
Materieel erfgoed en actieve kunstbeoefening	13
4. Documentatie en archivering	13
Infotheek	13
Publicaties	13
5. Afstemming en coördinatie	14
Kunstzinnige burger 2030	14
Informeel verbanden en individuele amateurkunstenaars	14
Infrastructuur voor de amateurkunst	15
Landelijke afstemming en coördinatie	15
Organisatie	16
Afdelingen en taakgroepen	16
Organisatieontwikkeling	17
Verantwoording	17

Inleiding

In 2009 is de basisinfrastructuur binnen de kunst en cultuur van start gegaan. 2010 is het tweede jaar waarin Kunstfactor haar taken als sectorinstituut amateurkunst uitvoert. Taken die we met ambitie en plezier uitvoeren voor de miljoenen mensen die actief kunst beoefenen en voor de samenleving.

In het beleidsplan 'Kennis in Kunst' 2009 – 2012 hebben we op hoofdlijnen aangegeven hoe we tegen deze taken aankijken en welke resultaten we in vier jaar willen behalen. Medio 2009 hebben we de stand van zaken in 2009 geëvalueerd, gekeken welke activiteiten een vervolg krijgen in 2010 en welke nieuwe activiteiten nodig zijn. Om hier op basis van het beleidsplan richting aan te geven, hebben we voor 2010 een inhoudelijke focus aangebracht.

In dit werkplan verduidelijken we de positie en verbindinglijnen van Kunstfactor en geven de hoofdlijnen voor 2010 aan. In het Activiteitenoverzicht 2010 vermelden we concreet welke activiteiten we in 2010 willen gaan uitvoeren.

Positie Kunstfactor

De actieve kunstbeoefening, het brede veld van de amateurkunst, en de waarde daarvan voor mens en samenleving staan centraal voor Kunstfactor. Ze zijn richtinggevend voor onze activiteiten en voor de positie die we innemen. Ons doel is actieve kunstbeoefening te stimuleren en te promoten. Daarom onderhoudt Kunstfactor nauwe contacten met allen die zich binnen en rond de amateurkunst bewegen. We hebben een goede verstandhouding met overheden, politiek en organisaties die voor de amateurkunst van belang zijn. Speciale aandacht geven we in 2010 aan het zicht krijgen op de vele informele verbanden die er zijn in het brede, diverse veld van de amateurkunst.

Besteltaken en focus

Het ministerie van OCW heeft bepaald dat de sectorinstituten vijf taken dienen uit te voeren. Via deze besteltaken zorgen zij ervoor dat de sector gepromoot wordt, zich kan (blijven) ontwikkelen en verbindingen aangaat. Elk sectorinstituut voert alle taken uit, het gewicht en de invulling van de besteltaken verschillen echter vanuit de aard van de sector. Kunstfactor heeft in haar beleidsplan vier inhoudelijke aandachtsgebieden benoemd die mee bepalend zijn voor de uitwerking van de besteltaken. De aandachtsgebieden zijn: artistieke en inhoudelijke ontwikkeling, kunst en samenleving, infrastructuur en actieve kunstbeoefening in het onderwijs. De inhoudelijke focus die we daarbinnen aanbrengen in 2010 lichten we toe in hoofdstuk 2. In 2010 krijgt de besteltaak erfogoed meer aandacht na een eerste verkenning in 2009, met onder andere een definiëring wat we onder het erfogoed in de amateurkunst verstaan.

Samenwerking

De spilfunctie van Kunstfactor vereist optimale samenwerking met koepelorganisaties binnen de amateurkunst, met landelijke, provinciale en lokale instellingen kunst en cultuur, met departementen, provinciale en lokale overheden, collega-sectorinstituten, het kunstvakonderwijs en met organisaties binnen andere sectoren. De in het werkplan opgenomen activiteiten kunnen niet tot stand komen zonder onze samenwerkingspartners. Wij hebben grote waardering voor de hechte samenwerking die we al met vele partners hebben en willen deze graag voortzetten en verder uitbouwen. Daarnaast zullen wij in het kader van de activiteiten in 2010 nieuwe samenwerkingspartners benaderen.

Met de landelijke partners die van belang zijn voor de actieve kunstbeoefening vindt afstemming plaats over de uit te voeren activiteiten. Hieronder bevinden zich de andere sectorinstituten in de cultuur, het Fonds Cultuurparticipatie, Cultuurnetwerk Nederland, Kunstconnectie, de Raad van Twaalf en de Cultuurformatie.

Doelgroepen

In ons beleidsplan staat wat Kunstfactor wil realiseren voor de actieve kunstbeoefening in Nederland. Om dat te realiseren richt Kunstfactor zich op een aantal hoofddoelgroepen. Bij elke activiteit in het activiteitenoverzicht benoemen we de hoofddoelgroepen, die we concretiseren bij het uitwerken van de activiteiten. Sommige activiteiten hebben een internationale component waarbij we internationale doelgroepen willen bereiken.

Professionals zijn een belangrijke doelgroep bij het creëren van randvoorwaarden en ontwikkelingsmogelijkheden voor de actieve kunstbeoefening en voor het promoten van kunstbeoefening. Onder professionals vallen de landelijke kunst- en cultuurinstellingen en fondsen kunst en cultuur; landelijke organisaties in andere sectoren (jeugd, maatschappelijke participatie, multiculturele ontwikkeling, sport en bewegen); platforms die voor de actieve kunstbeoefening van belang zijn; kunstvakopleidingen (HBO en MBO) en kunstfaculteiten aan universiteiten; provinciale instellingen kunst en cultuur; lokale centra voor de kunsten, particuliere en verenigingsopleidingen, musea; artistiek kader in de amateurkunst.

Koepels en netwerken vervullen een centrale rol bij het leggen en onderhouden van contacten met de beoefenaars en bij het creëren van randvoorwaarden en ontwikkelingsmogelijkheden voor actieve kunstbeoefening. Hieronder verstaan we de koepelorganisaties in de amateurkunst; informele verbanden voor actieve kunstbeoefening; netwerk- en platformstructuren van amateurkunstenaars en semiprofessionals (bijvoorbeeld bij urban culture en popmuziek); bestuurlijk kader in de amateurkunst.

Overheden zorgen voor de ontwikkeling van beleid, wet- en regelgeving en de infrastructuur die van invloed zijn op de actieve kunstbeoefening. Voor beïnvloeding en afstemming richten we ons op de landelijke overheden en ministeries (met name OCW, VWS, VROM en SZW); provinciale overheden en het Interprovinciaal Overleg (IPO); lokale overheden en de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG).

De politiek zorgt voor besluitvorming, geeft richting aan de beleidsontwikkeling van overheden en heeft een uitstraling op de publieke opinie. Om deze processen te beïnvloeden benaderen we de landelijke, provinciale en lokale politiek.

De Nederlandse bevolking is doelgroep voor Kunstfactor als het gaat om de promotie van de actieve kunstbeoefening en de waarde daarvan voor mensen individueel en voor (delen van) de samenleving.

Brandpunt van amateurkunst

Kunstfactor wil het brandpunt zijn binnen de actieve kunstbeoefening.

In ons gebouw aan de Kromme Nieuwegracht in Utrecht ontmoeten we landelijke en provinciale organisaties, koepelorganisaties en overheden en ze kunnen daar elkaar ontmoeten. Het pand biedt faciliteiten om seminars, expertmeetings en kleine congressen te organiseren. Daarnaast nodigen wij graag alle koepelorganisaties uit om in ons pand te vergaderen. Velen maken hier al gebruik van.

Op het digitale vlak geeft de website van Kunstfactor niet alleen informatie maar verwijst ook door naar andere waardevolle documentatie over de amateurkunst.

Activiteiten

Het veld van de actieve kunstbeoefening is breed en divers. Het daagt ons uit en inspireert ons tot actie, tot het ontwikkelen en uitvoeren van beleid dat ten goede komt aan de amateurkunst. Doordat de inhoudelijk medewerkers van Kunstfactor vaak in het veld zijn en er veel contacten hebben, krijgen we allerlei signalen over wat nodig is en waar behoefte aan is. Het is onze uitdaging om hierin focus aan te brengen en veranderingen te bewerkstelligen vanuit onze rol, positie en visie. Om onze resultaten in 2010 sterker en meer herkenbaar te maken, hebben we voor 2010 dertien focuspunten geformuleerd, verdeeld over de verschillende kerntaken. Op basis van die focus hebben we keuzes gemaakt voor activiteiten we uitvoeren en de richting daarvan.

Per besteltaak geven we de focus voor 2010 aan en geven we een impressie van wat we willen realiseren. In het activiteitenoverzicht 2010 zijn alle activiteiten per besteltaak opgenomen.

1. Nationale en internationale promotie

Kunst is van grote waarde voor de totale ontwikkeling van mensen en essentieel voor een creatieve, multiculturele samenleving. Kunst verbindt mensen met elkaar en met de samenleving als geheel. Kunstfactor promoot daarom de actieve kunstbeoefening en maakt de amateurkunst (meer) zichtbaar.

In 2010 richten we ons bij de nationale promotie van de amateurkunst op drie speerpunten. In de eerste plaats willen we het belang van de amateurkunst duidelijker maken aan zoveel mogelijk mensen. Dus aan de basis van de samenleving, op lokaal niveau, bij de bevolking en bij de gemeentelijke overheden. Daarnaast gaan we de actieve kunstbeoefening door senioren en mensen met een beperking promoten en versterken. Net als in de afgelopen jaren is culturele diversiteit een aandachtspunt in alle kerntaken en onderdeel van verschillende activiteiten.

Internationaal staan de vertegenwoordiging van de Nederlandse amateurkunst in het buitenland centraal en expertise-uitwisseling. We wisselen ontwikkelingen en methodieken uit die waardevol zijn voor de amateurkunst in Nederland.

Amateurkunst aan de basis

Kunst voor en door iedereen, de waarde van kunstbeoefening laten we zien. Ons festival *'Kunstfactor Live!'* maakt ontwikkelingen zichtbaar in de actieve kunstbeoefening en geeft ruimte aan ontmoeting en dialoog. In 2009 vond de eerste editie plaats van het festival, met onder andere een zeer goed bezocht debat en vele inspirerende voorstellingen. In september 2010 staat in Amsterdam een nieuwe editie gepland.

Aan het eind van het jaar laten we in een 'gala-avond' de top van de Nederlandse amateurkunst zien uit alle disciplines. Verder gaan we de mogelijkheden onderzoeken van een week voor de amateurkunst naar Vlaams model.

In het promoten en zichtbaar maken van de actieve kunstbeoefening vervult onderzoek naar deelname, zowel kwalitatief als kwantitatief, een grote rol. De activiteit *Profielen amateurs* is een onderzoek naar specifieke kenmerken van actieve kunstbeoefenaars. In *Generaties binnen de actieve kunstbeoefening* nemen we de leeftijdscategorieën binnen de actieve kunstbeoefening en de overeenkomsten en verschillen daartussen onder de loep om zo inzicht te krijgen in wat die betekenen voor de kunstbeoefening, verenigingen en andere verbanden. Door het onderzoek

Gevoelswaarde amateurkunst willen we helderheid krijgen en geven over de acceptatie van de term amateurkunst in de Nederlandse samenleving.

Met *Jongeren in de kunst* sluit Kunstfactor aan bij een initiatief van de Nationale Jeugdraad en helpen we bij het ontwikkelen van een festival voor en door jongeren. Doel is om inzicht te krijgen in behoeften van jongeren rondom actieve kunstbeoefening. Daarnaast inventariseren we best practices en het gebruik van sociale netwerken onder jongeren die zich bezig houden met beeldende kunst en nieuwe media.

De sector biedt vele mogelijkheden voor *Maatschappelijke stages* vanuit het onderwijs. Kunstfactor heeft in 2009 een intentieverklaring ondertekend om 500 stageplaatsen binnen de amateurkunst te realiseren. We promoten ze door goede voorbeelden te volgen en te laten zien. Kunstconnectie heeft dezelfde intentie uitgesproken voor de centra voor de kunsten.

Het Vierkante Ei is een wedstrijd georganiseerd door de Volkskrant en de NPS, in samenwerking met Kunstfactor. Het geeft een prachtig podium aan beeldende en audiovisuele kunstenaars en fotografen. Eind 2010 start de volgende editie van de wedstrijd.

Muziek telt is een project van Kunstfactor en Muziekcentrum Nederland in samenwerking met en ondersteund door het Fonds Cultuurparticipatie. Muziek als activiteit terug in het basisonderwijs is het doel, te beginnen met zingen en gevolgd door instrumentaal onderwijs. In 2010 start een landelijke campagne voor het zingen in het basisonderwijs. Verder draagt Kunstfactor bij aan de landelijke promotie door onder andere mee te werken aan een manifest en aan het lanceren van een website en door advisering op lokaal niveau.

Popular Music is een verzamelbegrip voor alle niet-klassieke muziek. In 2010 beschrijven we de Popular Music in relatie tot de vijf besteltaken.

Senioren en mensen met een beperking

Het promoten en versterken van de actieve kunstbeoefening door senioren en mensen met een beperking krijgen komend jaar speciale aandacht in de podiumkunstdisciplines. *Podiumkunsten kennen geen beperking* richt zich op werkwijzen en aanpak van actieve kunstbeoefening door mensen met beperking. Via een conferentie en een publicatie over werkplaatsen voor deze doelgroep zorgen we voor uitwisseling en verspreiding van kennis. *Dans kent geen beperking* zoomt via een lezingenreeks in op 'Integrated dance', dans voor iedereen.

Het aantal ouderen in Nederland groeit flink. Kunstfactor promoot het *Dansen door ouderen* op verschillende manieren. Een fotoreportage over dansende ouderen reist langs centra voor de kunsten en dansscholen. Verder realiseren we twee artikelen over dans en ouderen en brengen we het onderwerp onder de aandacht van de nationale media.

Muziek met senioren brengt podia in beeld voor deze doelgroep en laat goede voorbeelden zien van musiceren door of met senioren. Via een inventarisatie willen we zicht krijgen op de ontwikkelingen en de behoefte in het *Seniorentheater*.

De *taakgroep Andere sectoren* richt zich op het tot stand brengen van verbindingen met de gezondheidszorg en de welzijn- en de sportsector. Ook daarbij is veel aandacht voor senioren en mensen met een beperking.

Culturele diversiteit

Culturele diversiteit krijgt net als de afgelopen jaren aandacht in activiteiten binnen alle kerntaken. De minister van Cultuur pleit in zijn beleidsbrief over diversiteit van april 2009 voor aandacht voor diversiteit op alle niveaus: in programmering en bereik en bij de samenstelling

van personeel en bestuur. Samen met de andere sectorinstituten pakken we ontwikkeling en implementatie op van een *Code Culturele Diversiteit*.

Anasheed en rythm is een muziekstroming vanuit de Islamitische religie met als bijzonderheid dat vocale muziek gecombineerd wordt met instrumentale begeleiding. Samen met jongeren-moslimorganisaties, provinciale centra en podia maken we deze stroming zichtbaar in vier bijeenkomsten.

De actieve kunstbeoefening vanuit de diverse culturen in Nederland werkt vaak vanuit heel andere structuren dan de traditionele verenigingsstructuren. Het zicht krijgen op de informele verbanden is een belangrijke focus onder de kerntaak Afstemming en coördinatie.

Andere culturen maken bij het leren van kunstbeoefening gebruik van hele andere manieren van overdracht dan de westerse kunsteducatie. In een tweedaagse *conferentie Transculturele kunsteducatie* tonen we andere vormen van kunsteducatie die aansluiten bij de kunstbeoefening vanuit andere culturen.

Ook inventariseert Kunstfactor in 2010 repertoire op het gebied van het *Cultureel divers theater* in Nederland.

Internationaal

Kunstfactor vertegenwoordigt de Nederlandse amateurkunst in het buitenland. *Amateo* is een Europees netwerk dat het belang van actieve deelname aan culturele activiteiten promoot bij Europese overheden en organisaties. Kunstfactor zit in het bestuur en draagt actief bij aan het netwerk door het verzamelen van onderzoek en het onderhouden van de website. In 2010 wil Amateo ook verbindingen leggen met Europese amateurkunstorganisaties.

Kunstfactor is tevens lid van *Culture Action Europe*, een organisatie die zich bezighoudt met de Europese cultuurpolitiek.

We dragen bij aan de uitwisseling van ontwikkelingen en methodieken. We organiseren een expertmeeting met Engelse, Finse, Jamaicaanse/Afrikaanse en Nederlandse experts om werkwijzen en methodieken uit te wisselen op het gebied van dans en jongens. Aan Duitse organisaties brengen we een werkbezoek om expertise op te doen over het dansen op en buiten school. In de disciplines beeldende kunst, nieuwe media en theater nemen we deel aan bijeenkomsten in omringende landen om nieuwe en belangwekkende ontwikkelingen mee te nemen op het gebied van het opleiden van kader. De bevindingen worden vastgelegd in een publicatie.

In alle disciplines en op sectoraal niveau nemen we deel aan conferenties en bijeenkomsten om expertise uit te wisselen en zijn Kunstfactor en haar medewerkers vertegenwoordigd in internationale netwerken. Verschillende activiteiten in alle kerntaken hebben een internationale component.

2. Educatie, informatie en reflectie

Kunstfactor vergaart en verspreidt expertise over de actieve kunstbeoefening. We maken ontwikkelingen in en rond de amateurkunst zichtbaar en stimuleren ze waar wenselijk en mogelijk. De artistieke en inhoudelijke ontwikkeling van de amateurkunst is daarvan een onderdeel. We adviseren partners en organisaties in het land.

Kunstfactor maakt zich sterk voor goed opgeleid kader voor de amateurkunst. In 2010 willen we door een grondige veldinventarisatie in kaart brengen hoe het gesteld is met de beschikbaarheid van artistiek kader voor de amateurkunst, de behoefte eraan en het eventuele tekort.

Bij artistieke en inhoudelijke ontwikkeling richten we ons speciaal op jonge mensen die gaan werken in de amateurkunst en die maximaal vijf jaar geleden afgestudeerd zijn.

Het verbinden van amateurkunst en onderwijs en brede school is een derde focus voor deze kerntaak in 2010. Het versterken van organisatorische competenties van formele en informele verbanden is het zwaartepunt op het gebied van informatie.

Informatie en advies

Vanaf april 2009 geven we tweemaandelijks *Kaap Kunst* uit, vaktijdschrift voor de actieve kunstbeoefening. Elk blad heeft een eigen thema en geeft informatie over allerlei aspecten van of rond de actieve kunstbeoefening. Het heeft als doelgroep iedereen die zich uit hoofde van zijn of haar functie met amateurkunst bezig houdt, zoals personen die werkzaam zijn binnen culturele organisaties, inclusief koepelorganisaties in de amateurkunst, en overheden.

Door de veranderingen in de samenleving in het algemeen en op het gebied van amateurkunst- en subsidiebeleid in het bijzonder, wordt er steeds meer gevraagd van de competenties van organisatoren en bestuurders in het veld van de actieve kunstbeoefening. Kunstfactor helpt hen met informatie en met het ontwikkelen van aanbod voor deskundigheidsbevordering. De vele contacten met de koepels en andere verbanden zijn daar een belangrijk middel in.

In het eerste kwartaal van 2010 verschijnt de *Amateurkunstwijzer* en volgt daarmee de *Muziekwijzer* uit het verleden op. Het geeft een schat aan informatie op allerlei terreinen en kan daardoor waardevolle ondersteuning bieden. Verder ontwikkelen we twee nieuwe *Bestuurlijke modules* waardoor het organisatorisch kader zich verder kan ontwikkelen.

Onze adviseurs zijn deskundigen die midden in het veld van de amateurkunst staan. ‘Op locatie’ en via email, telefoon en schriftelijk geven we vele adviezen. Zowel korte eenmalige adviezen als uitgebreidere adviseringstrajecten aan bijvoorbeeld koepelorganisaties, instellingen, gemeenten, festivals, opleidingen en artistiek kader en docenten.

Beschikbaarheid artistiek kader

Voor de actieve kunstbeoefening is goed opgeleid artistiek kader onontbeerlijk. Door een grondige veldinventarisatie willen we in kaart brengen hoe het gesteld is met de beschikbaarheid van artistiek kader voor de amateurkunst, de behoefte eraan en het eventuele tekort. In 2010 richten we ons vooral op de disciplines beeldende kunst, nieuwe media, muziek en theater. Door de gegevens te analyseren kunnen we bepalen wat de amateurkunst nodig heeft en samen met partners kijken hoe dat gerealiseerd kan worden. Op basis van het ontstane beeld met de conclusies gaan we in gesprek met de kunstvakopleidingen (HBO en MBO) en formuleren we stappen vanaf 2011.

De afstemming van de kunstvakopleidingen op het brede veld van de actieve kunstbeoefening en kunsteducatie kan beter. Het is een signaal dat in verschillende gradaties klinkt, mede afhankelijk van de kunstdiscipline. Kunstfactor wil het gesprek hierover stimuleren en verbetering op gang brengen. Daarvoor organiseren we in overleg met onder andere Kunstconnectie voor elke kunstdiscipline veldcommissies, waarin de specifieke benodigdheden van het werkveld worden besproken, evenals de manier waarop de kunstvakopleidingen hun activiteiten daarop af kunnen stemmen.

We hebben geconstateerd dat de kunstvakopleidingen niet al het benodigde kader voor de actieve kunstbeoefening afleveren. Daarom ontwikkelen we inhoudelijke richtlijnen en

raamleerplannen voor kaderopleidingen. Naast bijstelling van bestaande raamleerplannen ontwikkelen we in 2010 een nieuw raamleerplan voor een opleiding voor *Docent creatief schrijven*. Door het geven van informatie en advies ondersteunen we bestaande en nieuwe kaderopleidingen.

Artistieke en inhoudelijke ontwikkeling

Jonge theatermakers, choreografen, dirigenten, docenten, instructeurs, etc. hebben in 2010 onze speciale aandacht. Ze brengen nieuwe impulsen en elan mee voor de actieve kunstbeoefening én ze hebben ook behoefte aan aanvullende expertise en ervaring.

We willen jonge dirigenten ondersteunen en scholen bij de selectie van repertoire dat goed aansluit bij de amateurorkesten waar ze mee gaan werken.

De coachingstrajecten in dans en theater zijn bedoeld voor jonge dans- en theatermakers. De al eerder gestarte trajecten worden in 2010 verdiept en geborgd door onder andere een gezamenlijke conferentie. Voor dans verschijnt de geactualiseerde uitgave van 'Wie coacht de choreograaf'. Voor theater organiseren we drie werkbijeenkomsten en ontwikkelen we een publicatie.

We organiseren contactdagen waar de professionals werkzaam binnen de actieve kunstbeoefening worden geïnformeerd over nieuwe ontwikkelingen en waar ze elkaar kunnen inspireren.

Daarnaast zijn er nog andere activiteiten om artistieke en inhoudelijk ontwikkelingen te signaleren en te verspreiden. Op het gebied van Community Arts neemt Kunstfactor deel in het *Community Art Lab*, waar professionals - gevestigde en nieuwe talenten - onderzoek doen naar kunst in en met de samenleving.

Professionals en amateurs bevordert de ontmoeting en kruisbestuiving tussen professionals en amateurs in dans en theater. Belangrijkste middelen zijn het afronden van een documentaire met voorbeelden en vernieuwende werkwijzen en een expertmeeting.

Musical is een belangrijke multidisciplinaire kunstvorm. We inventariseren op welke manier we musical kunnen stimuleren en ontwikkelen een inhoudelijk format voor musical binnen de kunsteducatie.

In *Hybride vertelvormen schrijven en nieuwe media* leggen we de link tussen twee kunstvormen met heel verschillende mogelijkheden. In de conferentie 'Transmedial Storytelling' brengen we deelnemers uit beide disciplines bij elkaar en stimuleren we ontwikkeling van nieuw aanbod.

Het ontwikkelen en promoten van nieuw repertoire geeft in de disciplines theater en muziek een impuls aan de artistieke ontwikkeling. *Young State of the Union* staat voor het ontwikkelen van en opdracht geven voor nieuw repertoire voor jeugdtheater.

Daarnaast zet Kunstfactor zich in voor goed speelbare nieuwe muziekcomposities. De motie uit 2004 van Kamerlid Van Vroonhoven stelde extra geld beschikbaar voor de verbetering en de verbreding van het repertoirebeleid. In 2010 laten we nieuw repertoire ontwikkelen voor jeugdorkesten, Caribische brassbands en vocale composities voor senioren.

Verbinden amateurkunst en onderwijs

In Kunstfactor houden twee taakgroepen zich bezig met het onderwijs en de brede school. Actief met kunst bezig zijn in het onderwijs kan enthousiast maken en een basis leggen voor kunstbeoefening daarbuiten. Bovendien draagt kunstbeoefening bij aan de gehele

ontwikkelingen van kinderen. In de activiteiten gericht op het onderwijs focussen we ons in 2010 op de verbinding van de amateurkunst met het onderwijs.

De *taakgroep Kunstzinnig leren* richt zich op de lange termijn, kijkt wat er structureel nodig is om de actieve kunstbeoefening in het onderwijs en de verbinding met de kunstbeoefening daarbuiten te stimuleren. Ze verzamelt informatie, analyseert wat nodig is en kijkt welke partijen in het veld daar een bijdrage aan kunnen leveren.

De *taakgroep Actieve kunstbeoefening in onderwijs en brede school* is ingesteld op de praktijk van nu, laat goede voorbeelden zien. In 2010 rondt de taakgroep een concept handleiding af voor het leggen van verbindingen tussen onderwijs en amateurkunst en toetst die in enkele pilots. Het is de opzet dat de handleiding eraan bijdraagt dat onderwijs en amateurkunst de voordelen van samenwerking zien en elkaar kunnen vinden in hun eigen lokale omgeving. Tevens wil deze taakgroep bijdragen aan de inzet van cultuurcoaches, zoals de combinatiefunctionarissen cultuur genoemd worden.

VMBO on the move is een goed voorbeeld van de verbinding van actieve kunstbeoefening binnen en buiten het onderwijs. Het samenwerkingsproject met het Nederlands Instituut voor Sport en Beweging wordt in 2010 afgerond.

Bij *Windkracht 6* staat de verbinding tussen het onderwijs en de blaasmuziekorkesten centraal. We brengen de effecten in beeld van het traject dat nu enkele jaren loopt.

Innovatie kunsteducatie

Op verschillende manieren willen we de ontwikkeling van de brede kunsteducatie stimuleren. Per discipline organiseren we een docentendag waar nieuwe methodieken en ontwikkelingen vanuit binnen- en buitenland worden gepresenteerd. De bijeenkomsten zijn bedoeld voor inspiratie en voor uitwisseling van kennis en ervaringen. Per discipline kijken we met mensen uit de praktijk wat een goede invulling is van de bijeenkomst. De bijeenkomsten vinden in 2010 voor de tweede keer plaats.

De *conferentie Transculturele kunsteducatie* hebben we al genoemd bij 'diversiteit'. *Umoja* is een andere activiteit die bouwt aan transculturele kunsteducatie en aan de contacten met en tussen groepen jongeren in Nederland en Afrika.

Daarnaast willen we de aanpak en behoefte voor nieuwe media-educatie in de centra voor de kunsten en andere aanbieders inventariseren en analyseren. Op basis van de resultaten kijken we of vervolgvactiteiten wenselijk zijn.

Het ontwikkelen van inhoudelijke richtlijnen of formats is een andere manier om een impuls te geven aan de inhoudelijke ontwikkeling van de kunsteducatie. We doen dit in nauwe samenspraak met het veld. In 2010 komen een *Format voor strijkinstrumenten* gereed en een *Format voor jeugdtheaterscholen*. We starten met het ontwikkelen van formats voor danseducatie en theaterscholen voor volwassenen.

3. Ontsluiten en waarderen erfgoed

Amateurkunst is van alle eeuwen en heeft historische waarde. Kunstfactor brengt de historische ontwikkelingen in de amateurkunst onder de aandacht die van belang waren en zijn voor de amateurkunst.

Voor de amateurkunst was erfgoed een redelijk onontgonnen terrein. Het kreeg in het verleden geen structurele aandacht. In 2009 hebben we gedefinieerd wat we verstaan onder het erfgoed van de amateurkunst, samen met partijen als Erfgoed Nederland, het Nederlands Centrum voor Volkscultuur en het Fonds voor Cultuurparticipatie.. In 2010 richten we de schijnwerpers op het erfgoed van de amateurkunst uit de periode van de industriële revolutie van 1890 tot 1950.

Amateurkunst van 1890 - 1950

De industriële revolutie nam vanaf het einde van de 19^e eeuw een grote vlucht. In die periode namen verschillende bedrijven het initiatief om voor 'de arbeiders' kunstbeoefening te organiseren. Een paar voorbeelden bestaan nog steeds, zoals de postharmonie en het politiekoor. Met *Industrie en amateurkunst* gaan we in alle kunstdisciplines inventariseren en in kaart brengen op welke manier kunstbeoefening in die periode is gestimuleerd en wat de impact daarvan is geweest op de kunstbeoefening nu.

Met experts uit het amateurtheater inventariseren we het theatererfgoed uit die periode. Daarnaast willen we inzicht krijgen in de volksmuziek en dan specifiek de liederen. En we ontsluiten een aantal composities voor harmonie- of fanfareorkesten uit die periode.

Andere activiteiten op het gebied van erfgoed zijn *Museum als inspiratiebron* en een *conferentie Textiel en erfgoed*.

Materieel erfgoed en actieve kunstbeoefening

Een van onze taakgroepen houdt zich met dit onderwerp bezig. *Monumenten in de Kunst* dat gestalte krijgt op de Open Monumentendag is daar zichtbaar en hoorbaar onderdeel van. De monumenten in een gemeente zijn ideale aanleidingen en locaties voor presentaties van kunst. Kunstfactor draagt er samen met de Stichting Open Monumentendag aan bij dat in alle kunstdisciplines de verbinding wordt gelegd tussen lokale monumenten en amateurkunst.

4. Documentatie en archivering

Kunstfactor wil een informatieknoppunt zijn voor de actieve kunstbeoefening. Het verzamelen, verspreiden en archiveren van informatie zijn daar een wezenlijk onderdeel van.

We zorgen voor het verzamelen, bewaren en beschikbaar stellen van documenten en publicaties die er toe doen voor de amateurkunst.

Infotheek

De Infotheek speelt een belangrijke rol bij het toegankelijk maken van documentatie en informatie over de amateurkunst. In 2009 zijn we begonnen de collectie uit te breiden en toegankelijk te maken. In 2010 bouwen we de collectie verder op, passend bij de functie van sectorinstituut. Door samen te werken met andere landelijke instellingen die al een documentatiecentrum hebben, zoals Cultuurnetwerk Nederland en het Theater Instituut Nederland, voorkomen we een te grote overlap. De bestaande samenwerkingsverbanden worden gehandhaafd en uitgebreid. We oriënteren ons in 2010 op de behoefte onder onze doelgroepen aan een metasearch-functie die door kan verwijzen naar andere grote collecties en bibliotheken.

Publicaties

Door middel van publicaties en webpublicaties verzorgt Kunstfactor documentatie voor en over de actieve kunstbeoefening. Onderzoeken zoals de *Monitor Amateurkunst* leveren daaraan een belangrijke bijdrage. De Monitor Amateurkunst volgt jaarlijks de cijfermatige trends van de actieve kunstbeoefening.

In *Religieuze uitingen binnen de amateurkunst* doen we inventariserend onderzoek naar verbanden tussen actieve kunstbeoefening en rituelen en religie. Doel is meer begrip te kweken voor culturele achtergronden en uitingsvormen daarvan. Beeldende kunst en dans zijn de disciplines die we in 2010 het eerst onder de loep nemen. De resultaten laten we zien in een publicatie.

Een andere Onderzoeksinventarisatie richt zich op de *Effecten van creatief schrijven*. In een webpublicatie maken we een inventarisatie zichtbaar van bestaand nationaal en internationaal onderzoek over de effecten van creatief schrijven.

Enkele andere publicaties die we in 2010 verwachten komen voort uit de coachingstrajecten in dans en theater, het onderzoek naar profielen van amateurkunstenaars. *Jongeren in de kunst* geeft via onder andere een webpublicatie inzicht in behoeften van jongeren rondom actieve kunstbeoefening.

Daarnaast gaat de afdeling CAI de mogelijkheden onderzoeken van nieuwe publicatievormen om waardevolle informatie op een goede manier te presenteren en te documenteren.

5. Afstemming en coördinatie

Als sectorinstituut vervult Kunstfactor een belangrijke rol in het verbinden van beleidsontwikkelingen en inhoudelijke ontwikkelingen. Wezenlijk daarvoor is het zorgen voor afstemming en coördinatie met (en tussen) overheden, partners, koepels, netwerken en andere organisaties die voor de kunstbeoefening van belang zijn.

Een belangrijke focus voor 2010 is het zicht krijgen op en verbinding krijgen met de informele verbanden in de amateurkunst en zicht krijgen op individuele kunstenaars. Dat zicht willen we uiterlijk in 2011 gerealiseerd hebben.

In opdracht van OCW voert het SCP een onderzoek uit over de kunstzinnige burger in 2030. In 2010 geeft Kunstfactor richting aan de discussie over dit onderwerp binnen de amateurkunst. In Nederland zijn veel partijen die van waarde zijn voor de actieve kunstbeoefening zoals de koepelorganisaties, provinciale instellingen en lokale overheden. Ons derde aandachtspunt in 2010 is in beeld te krijgen wat hun onderlinge verhouding is en welke rol ze (kunnen) spelen voor de amateurkunst. Verder willen we de provinciale en lokale infrastructuur versterken.

Kunstzinnige burger 2030

Hoe ziet de kunstzinnige burger er in 2030 uit? Vindt er een verschuiving plaats in de vormen van kunstbeoefening? En wat betekent dat voor de structuren er omheen en voor ondersteuning? Het zijn een paar van de vragen waar het SCP in zijn onderzoek antwoorden op probeert te vinden. De uitkomsten worden in 2010 gepresenteerd. Kunstfactor is nauw bij het onderzoek en het rapport betrokken. We initiëren de discussie binnen de amateurkunst over dit onderwerp door het aan de orde te stellen bij bijeenkomsten voor de koepelorganisaties, docenten kunsteducatie en provinciale consultants amateurkunst. Op basis van de uitkomsten kijken we welke vervolgstappen er wenselijk zijn.

Informele verbanden en individuele amateurkunstenaars

Uit de Monitor Amateurkunst blijkt dat maximaal een derde van alle kunstbeoefening plaats vindt binnen een van de traditionele verenigingsstructuren. Dat betekent dat de meeste kunst in andere verbanden of individueel beoefend wordt! Deze is vaak minder zichtbaar. Kunstfactor is

er voor de hele sector actieve kunstbeoefening en wil meer zicht krijgen op de zogenoemde informele verbanden en de individuele amateurkunstenaars. In 2010 richten we ons vooral op het zicht krijgen op en contact met informele verbanden van actieve kunstbeoefening.

Kunstbeoefening vanuit de culturele diversiteit in Nederland gebeurt bijna nooit vanuit de traditionele structuren. De *taakgroep Contacten kunstbeoefening andere culturen* richt zich specifiek op dit onderwerp, brengt in kaart en legt contacten en verbindingen.

De popmuziek en popeducatie is een ander onderdeel van de actieve kunstbeoefening die zich in meer informele verbanden uitdrukt. Kunstfactor stimuleert het formeren van een (digitaal) *platform popeducatie* waar HBO, MBO en andere vormen van educatie terecht kunnen. Er zijn informele verbanden van *Antilliaanse en andere slagwerkgroepen*. In 2010 gaan we die in kaart brengen, samen met andere netwerken die er in de muziek bestaan. Daarnaast ondersteunen we de oprichting van twee nieuwe *Religieus diverse netwerken* die zich richten op de kunstbeoefening vanuit de wereldgodsdiensten. Verder inventariseren we vormen van *Cultureel divers theater* om een beeld te krijgen van de behoefte die er is aan ondersteuning en ontwikkeling. Veel van de dansnetwerken waar we aan deelnemen leveren waardevolle verbindingen op met informele verbanden in de dans.

Infrastructuur voor de amateurkunst

Een goede infrastructuur draagt bij aan het plezier, de ontwikkeling en zichtbaarheid van kunstbeoefening. Ons voornemen voor 2010 is meer helderheid te krijgen en te geven over de verhoudingen in Nederland betreffende de amateurkunst en bij te dragen aan de positionering van de verschillende partijen. Hiertoe rekenen we onder andere de koepelorganisaties, provinciale en lokale instellingen en overheden.

Koepelorganisaties en platforms in de amateurkunst zijn voor Kunstfactor een schakel van groot belang in het contact met de kunstbeoefening. We hebben met velen structureel overleg en adviseren waar gewenst over inhoudelijke, bestuurlijke en beleidsmatige zaken. Ook in 2010 organiseren we drie *Landelijke koepeldagen* om de onderlinge afstemming en ontmoeting te bevorderen en waar bestuurlijke onderwerpen aan de orde komen. We ondersteunen het onderzoek naar de oprichting van een landelijke koepel in de beeldende kunst.

We richten onze aandacht op een goede infrastructuur voor de amateurkunst op lokaal en provinciaal niveau. Onderdeel daarvan zijn twee publicaties waarin we gemeenten en provincies adviseren bij het bevorderen van de lokale en provinciale infrastructuur.

In *Bijeenkomsten voor provinciale consulenten* voor amateurkunst worden beleid en activiteiten afgestemd en informatie uitgewisseld. We organiseren twee bijeenkomsten per jaar per discipline.

Kunsthuis Nederland is een initiatief van Zimihc in Utrecht. Kunstfactor ondersteunt de ontwikkeling daarvan tot een netwerkwebsite voor de actieve kunstenaar op het niveau van meerdere provincies en zo mogelijk landelijk.

Landelijke afstemming en coördinatie

Landelijke afstemming en coördinatie van beleid en activiteiten is een doorgaand proces. De landelijke overheid zet de lijnen uit voor de landelijke structuren en beleidsuitgangspunten voor de actieve kunstbeoefening. De landelijke lijnen kunnen grote invloed hebben op de praktijk van de kunstbeoefening op lokaal en provinciaal niveau. Kunstfactor spreekt ongeveer maandelijks met ministeries en de landelijke politiek over verschillende onderwerpen. De

beleidsontwikkelingen op landelijk niveau bespraken we met organisaties binnen en buiten de amateurkunst.

Kunstfactor heeft regelmatig overleg met de andere sectorinstituten in de cultuur. Beleidslijnen, werkwijzen en organisatorische zaken worden besproken. Andere belangrijke landelijke partners voor Kunstfactor zijn Kunstconnectie, Cultuurnetwerk Nederland en de Raad van 12 als vertegenwoordiger van de provinciale instellingen voor kunst en cultuur. Enkele keren per jaar bespreken we landelijke ontwikkelingen en het afstemmen van beleid en activiteiten.

Het Fonds Cultuurparticipatie heeft een centrale rol bij het verstrekken van subsidies voor amateurkunst en cultuureducatie. Kunstfactor spreekt met het Fonds over beleidsmatige zaken en werkt nauw samen in *Muziek telt*. Daarnaast zijn we actief betrokken bij de Cultuurformatie, een platform voor landelijke organisaties in de cultuur.

Kunstfactor en haar medewerkers nemen deel aan netwerkbijeenkomsten op allerlei niveaus, sectoraal en disciplinegericht, nationaal en internationaal. Door expertiseuitwisseling en afstemming bevorderen we de actieve kunstbeoefening in Nederland.

Organisatie

Het promoten en stimuleren van de actieve kunstbeoefening vraagt inhoudelijke deskundigheid en herkenbaarheid van Kunstfactor. Onze organisatie is daarop afgestemd. De adviseurs van Kunstfactor zijn veel in het brede amateurkunstveld aanwezig. We staan in verbinding met de professionals binnen de amateurkunst, het bestuurlijk kader op koepelniveau en op ambtelijk niveau met de verschillende overheidslagen en de politiek. Op verschillende manieren maken we duidelijk en verantwoorden we naar doelgroepen, partners en subsidiegevers wat we doen.

Afdelingen en taakgroepen

Er zijn stevige verschillen tussen de kunstvormen, ook binnen de amateurkunst. Grote verschillen zien wij tussen de drie podiumkunst disciplines (dans, muziek en theater) en de meer individueel gerichte disciplines (beeldende kunst, schrijven en nieuwe media). De artistiek inhoudelijke ontwikkelingen en de organisatiegraad zijn in de ene discipline heel anders dan in de andere. Vakspecialisten zijn nodig om de nationale en internationale ontwikkelingen binnen de disciplines te kunnen volgen, te analyseren en vervolgens via adviezen en activiteiten door te geven en verder te ontwikkelen. Kunstfactor heeft de disciplines herkenbaar vorm gegeven in drie inhoudelijke afdelingen.

Daarnaast werken we in taakgroepen die sectorbrede en disciplineoverstijgende onderwerpen aanpakken en uitdiepen. Deze taakgroepen zijn samengesteld uit inhoudelijk medewerkers uit verschillende disciplines, zodat de input vanuit de verschillende kunstvormen wordt gegarandeerd. De taakgroepen zijn resultaatgericht en vormen een wezenlijk onderdeel van de werkzaamheden van de medewerkers.

Het stafbureau is de verzamelnaam voor de medewerkers sectorbeleid en onderzoek. Zij werken onder inhoudelijke verantwoordelijkheid van de directeur aan beleid en activiteiten gericht op de brede amateurkunst.

De afdeling Communicatie, Advies en Informatie (CAI) en het Bedrijfsbureau (met daarin het projectbureau) zijn zeer belangrijk voor het goed uitvoeren en promoten van onze taken en activiteiten. CAI stroomlijnt de communicatie intern en extern. Internet en intranet en de

infotheek worden vanuit deze afdeling beheerd en onderhouden. Adviesvragen komen bij deze afdeling binnen, worden direct beantwoord of worden verder uitgezet binnen Kunstfactor.

Organisatieontwikkeling

In 2007 en 2008 is de organisatie ingericht voor de werkzaamheden als sectorinstituut vanaf 1 januari 2009. Het managementteam bestaat uit de directeur en de vier hoofden van de inhoudelijke afdelingen en CAI. Het hoofd van het Bedrijfsbureau is adviseur van de directeur/bestuurder en het MT. In het bedrijfsbureau zijn de financiële administratie, het projectbureau, P&O en het gebouwbeheer opgenomen.

In gezamenlijkheid met de Ondernemingsraad zijn in 2009 competentieprofielen opgesteld in samenhang met het functieboek. In 2010 geeft het MT op basis daarvan invulling aan competentie management en de verdere scholing van de medewerkers.

In 2009 is een Arbo risico-inventarisatie uitgevoerd. De uitkomsten daarvan geven richting aan het Arbo-beleid voor de komende jaren. Het Arbo-beleid is vast agendapunt tijdens de overlegvergadering tussen de ondernemingsraad en de directeur/bestuurder.

Kunstfactor heeft een Ondernemingsraad met vijf leden. Er worden geregeld overlegvergaderingen gehouden, waaraan de directeur/bestuurder deel neemt. Minimaal eens per jaar is er een overleg waar een delegatie van de Raad van Toezicht bij aanwezig is.

Verantwoording

Kunstfactor hanteert de Code Cultural Governance met het model van Raad van Toezicht en directeur/bestuurder. Dit is ook de basis voor de manier waarop de organisatie verantwoording aflegt. De Raad van Toezicht bestaat uit zeven leden. Jaarlijks geeft Kunstfactor aan het ministerie van OCW inzicht in inhoudelijke en financiële prestaties via de jaarverantwoording. Het activiteitenverslag is via de website toegankelijk voor iedereen.

Voor de sectorinstellingen en fondsen vindt in 2010 voor het eerst de visitatieprocedure plaats als onderdeel van de basisinfrastructuur. In het najaar van 2009 wordt het protocol daarvoor vastgesteld. In de eerste helft van 2010 is een zelfevaluatie nodig. Dit zal van de hele organisatie, van management en medewerkers een tijdsinvestering vragen. Tussen juli en november brengt een visitatiecommissie een bezoek aan Kunstfactor om zich een beeld te vormen hoe taken worden uitgevoerd en hoe evaluatie leidt tot organisatieontwikkeling en kwaliteitsverbetering. We willen de verantwoordingsmiddelen zo effectief mogelijk uitvoeren en inzetten voor de verbetering van onze werkzaamheden voor de actieve kunstbeoefening.